

Startende ondernemingen in Zeeland 2010

Februari 2011

Startende ondernemingen in Zeeland in 2010

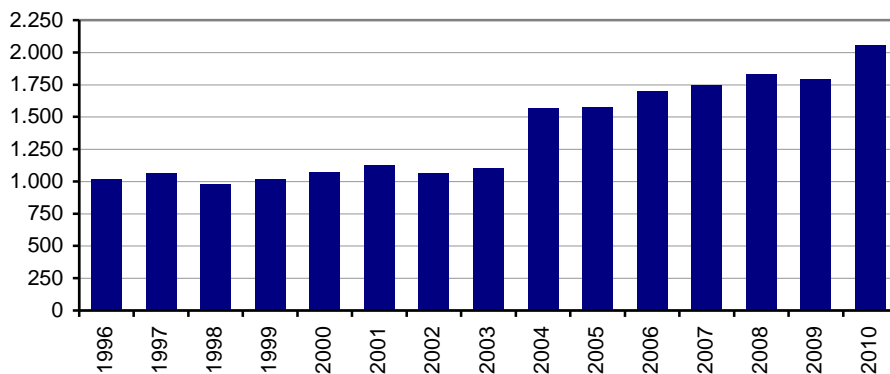
Aantal startende ondernemers fors gestegen

In Zeeland is sinds 2004 een duidelijke stijging te zien van het aantal startende ondernemingen. Ondernemen is populair, hetgeen onder andere heeft gezorgd voor de sterke opkomst van de zogenaamde zzp-er (zelfstandige zonder personeel). De toegenomen populariteit heeft echter niet kunnen voorkomen dat het aantal starters in het 'crisisjaar' 2009 daalde met 1,9%. Vorig jaar was er echter weer sprake van een sterke groei. In 2010 is in Zeeland zelfs een record aantal starters geregistreerd.

De stijging van het aantal starters heeft vooral te maken met het herstel van de economie. Het vertrouwen stijgt waardoor mensen weer kansen zien om voor zichzelf te beginnen. Door reorganisaties of opheffingen/faillissementen zijn sommige personen ook noodgedwongen voor zichzelf begonnen.

Figuur 1

Ontwikkeling van het aantal startende ondernemingen in Zeeland sinds 1996

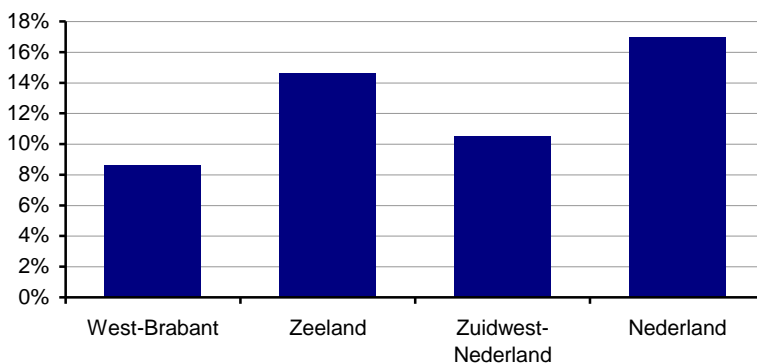
Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Landelijk groeit aantal starters nog sneller

Het aantal startende ondernemingen groeide in Zeeland van 1.800 in 2009 naar 2.060 in 2010, een groei van maar liefst 14,6%. Ondanks deze forse toename ligt de groei landelijk nog iets hoger (+17%). Zeeland realiseert wel een duidelijk hogere groei dan West-Brabant (+8,6%).

Figuur 2

Groei aantal startende ondernemingen in de periode 2009-2010 naar regio

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Terneuzen is binnen Zeeland nummer één

Binnen de provincie Zeeland staat Terneuzen wat betreft het aantal startende ondernemingen op de eerste plaats. In deze gemeente werden in 2010 bijna 260 starters geteld. In totaal neemt Terneuzen 12,5% van alle starters in de regio voor haar rekening. Op de tweede en derde plaats volgen respectievelijk Middelburg (12,0%) en Vlissingen (11,8%).

In bijna alle gemeenten is het aantal starters in 2010 toegenomen. Alleen in Schouwen-Duiveland is een daling te zien. De groei is het grootst in Vlissingen met een plus van 46 starters, Hulst (+43) en Tholen (+32) volgen.

Tabel 1

Aantal startende ondernemingen in Zeeland per gemeente (2010)

Gemeente	Abs.	%	Groei 2009-2010 (abs.)
Borsele	123	6,0	20
Goes	199	9,7	14
Hulst	162	7,9	43
Kapelle	75	3,6	22
Middelburg	247	12,0	25
Noord-Beveland	42	2,0	3
Reimerswaal	120	5,8	23
Schouwen-Duiveland	186	9,0	-25
Sluis	139	6,8	25
Terneuzen	258	12,5	17
Tholen	146	7,1	32
Veere	120	5,8	17
Vlissingen	242	11,8	46
Zeeland	2.059	100,0	262

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Vlissingen kent relatief gezien de meeste starters

Indien het aantal starters per gemeente wordt gerelateerd aan de omvang van het bedrijfsleven, staat Vlissingen op de eerste plaats. In 2010 kende deze gemeente 99 starters per 1000 vestigingen. Hulst en Middelburg staan respectievelijk op de tweede en derde plaats. Schouwen-Duiveland is hekkensluiter. Over een langere periode bezien (2006-2010) handhaaft Vlissingen haar eerste plaats. Middelburg en Hulst wisselen dan van plek. Noord-Beveland telt relatief de minste starters.

Relatief weinig starters in de provincie Zeeland

Voor de hele provincie Zeeland geldt dat er duidelijk minder starters zijn dan gemiddeld in Nederland (68 versus 84). Ook over een langere periode bezien blijft het aantal starters in Zeeland duidelijk achter (60 versus 71).

Tabel 2

Startersindex: aantal starters per 1000 vestigingen per gemeente

Aantal starters in 2010			Gemid. Aantal starters 2006-2010		
	Gemeente	Score		Gemeente	Score
1	Vlissingen	99	1	Vlissingen	84
2	Hulst	83	2	Middelburg	68
3	Middelburg	79	3	Hulst	64
4	Kapelle	75	4	Reimerswaal	63
5	Terneuzen	71	5	Terneuzen	61
6	Reimerswaal	68	6	Goes	61
7	Goes	67	7	Tholen	60
8	Borsele	65	8	Borsele	58
9	Tholen	64	9	Kapelle	58
10	Veere	57	10	Schouwen-Duiveland	51
11	Sluis	52	11	Veere	51
12	Noord-Beveland	51	12	Sluis	47
13	Schouwen-Duiveland	50	13	Noord-Beveland	45
	Zeeland	68		Zeeland	60
	Nederland	84		Nederland	71

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Meeste starters actief in de dienstverlening

De meeste starters in Zeeland zijn te vinden in de persoonlijke dienstverlening. Het gaat hier om een brede groep activiteiten op het gebied van persoonlijke verzorging (o.a. kappers, manicures, pedicures), maar ook om journalisten en meer cultureel/recreatieve activiteiten. In totaal gaat het om 328 starters (15,9%). Ook de algemene diensten (met name zorg) en de detailhandel waren in 2010 populair. Het zijn vooral de meer dienstverlenende sectoren met veel starters. Het gaat hierbij veelal om 'laagdrempelige' activiteiten met veel zzp-ers. De verdeling van het aantal starters wijkt in Zeeland weinig af van het landelijke beeld. Alleen bij de adviesdiensten zit Zeeland wat lager.

Tabel 3

Aantal startende ondernemers in Zeeland naar sector (2010)

Sector	Starters 2010			Groei 2009-2010
	Abs.	%	Nederland %	Abs.
Landbouw	70	3,4	1,6	9
Industrie	92	4,5	3,1	20
Bouw	188	9,1	10,5	-23
Groothandel	93	4,5	5,2	-3
Detailhandel	273	13,3	13,3	10
Horeca	117	5,7	4,2	11
Vervoer	60	2,9	3,2	16
Financiën	10	0,5	0,7	6
Adviesdiensten	246	11,9	14,3	39
Facilitaire diensten	257	12,5	13,8	28
Persoonlijke diensten	328	15,9	15,7	76
Algemene diensten	325	15,8	14,3	73
Totaal bedrijfsleven	2.059	100,0	100,0	262

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Vooral groei detailhandel en algemene diensten

In de periode 2006-2008 kende de bouw nog duidelijk de meeste starters van alle sectoren. Dat was de periode voor de bouwcrisis. In tegenstelling tot veel andere sector zit de bouwsector nog altijd in zwaar weer. Dit verklaart ook waarom het aantal starters in de bouw (-23) in 2010 wederom is gedaald. Behalve in de bouw is het aantal starters ook in de groothandel gedaald. De persoonlijke diensten (+76) en de algemene diensten (+73) laten de sterkste groei zien.

Webwinkelbranche telt meeste starters

Indien verder op brancheniveau wordt ingezoomd, blijkt dat webwinkels met 99 starters op nummer één staan. Op de tweede en derde plaats volgen respectievelijk de algemene burgerlijke en utiliteitsbouw (met name klusbedrijven) en organisatie-adviesbureaus. In laatst genoemde branche zijn veel zzp-ers actief op het gebied van interim-management, verandermanagement en overige bedrijfs-/overheidsadvisering.

Tabel 4

Top 10 branches in Zeeland met absoluut de meeste starters in 2010

	Branche	2010
1	Detailhandel via internet	99
2	Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw	96
3	Organisatie-adviesbureaus	96
4	Thuiszorg	88
5	Schoonheidsverzorging, pedicures en manicures	82
6	Paramedische praktijken en alternatieve genezers	53
7	Haarverzorging	44
8	Cafetaria's, lunchrooms, snackbars, eetkramen e.d.	36
9	Restaurants	33
10	Studiebegeleiding, vorming en onderwijs n.e.g.	32

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

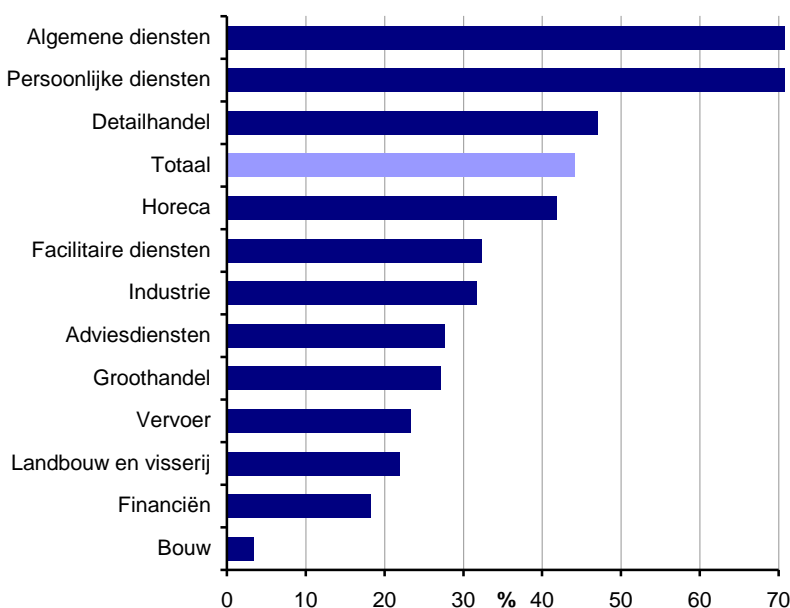
Vrouwen goed voor 44% van aantal startende ondernemers

Van het totaal aantal startende ondernemers in 2010 was 44% vrouw en 56% man. Landelijk ligt het aandeel vrouwen (40%) iets lager. Het aandeel vrouwelijke starters is de afgelopen jaren gestegen. In 2005 was nog eenderde van de starters vrouw.

De verhouding mannen-vrouwen is per sector verschillend. In sectoren als de bouw (3%), financiën (18%), landbouw (22%) en vervoer (23%) zijn maar weinig vrouwen actief. Daarentegen hebben zij de overhand in de algemene diensten (73%) en de persoonlijke diensten (72%). Het gaat hierbij om activiteiten waar traditioneel veel vrouwen actief zijn.

Figuur 3

Aandeel vrouwen binnen het aantal startende ondernemers in Zeeland (2010)

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Veel mannelijke starters in bouw en adviesdiensten

De persoonlijke diensten (27%) en de algemene diensten (27%) zijn goed voor meer dan de helft van alle vrouwelijke starters. Ook binnen de detailhandel (16%) zijn veel vrouwen gestart, veelal met een webwinkel. De top 3 sectoren met (absoluut gezien) de meeste mannelijke starters zijn de bouw (16%), adviesdiensten (14%) en detailhandel (14%).

Gemiddelde leeftijd van een startende ondernemer is 39 jaar

De gemiddelde leeftijd van een starter in Zeeland is 39 jaar (landelijk 38 jaar). Wanneer naar de leeftijdsopbouw wordt gekeken, blijkt dat ongeveer één op de tien starters jonger is dan 25 jaar. Met name in de periode 25 t/m 45 wordt er het meest gestart. Mannen beginnen iets eerder met een eigen bedrijf dan vrouwen. Van de mannen is 25% van alle starters onder de 30 jaar, bij de vrouwen is dat 19%. Mannen kennen ook wat meer oudere starters. Zo'n 9% van alle mannelijke starters is ouder dan 60 jaar tegen 4% bij de vrouwen. Bij vrouwen ligt de piek vrij sterk in de periode 35 t/m 45 jaar.

Tabel 5

Starters naar leeftijd en geslacht in Zeeland (2010)

Leeftijd	Mannen %	Vrouwen %	Totaal %	Verskil man/vrouw %
tot 20 jaar	1,2	0,4	0,9	0,8
20 t/m 24 jaar	10,7	7,0	9,0	3,7
25 t/m 29 jaar	13,5	11,8	12,8	1,7
30 t/m 34 jaar	12,1	14,0	13,0	-1,8
35 t/m 39 jaar	13,0	15,2	14,0	-2,2
40 t/m 44 jaar	15,4	17,6	16,4	-2,2
45 t/m 49 jaar	11,1	12,1	11,5	-1,1
50 t/m 54 jaar	7,5	11,2	9,1	-3,7
55 t/m 59 jaar	6,3	6,6	6,4	-0,3
60 t/m 64 jaar	5,6	3,3	4,6	2,3
65 en ouder	3,5	0,8	2,3	2,7
Totaal	100,0	100,0	100,0	0,0

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

15% van de startende ondernemers is van buitenlandse herkomst

Van alle startende ondernemers in Zeeland is 15% van buitenlandse origine. Landelijk (18%) ligt het aandeel buitenlandse starters iets hoger. De herkomst van een starter wordt bepaald aan de hand van het geboorteland. Hierdoor blijven tweede en derde generatie allochtonen grotendeels buiten beeld. Het aandeel 'allochtone' starters zal daarom hoger liggen.

Meeste buitenlandse starters uit België

Veruit de meeste buitenlandse starters in Zeeland zijn afkomstig uit België. Landelijk heeft België slechts een aandeel van 2% binnen het totaal aantal buitenlandse starters, in Zeeland is dat 29%. Dit heeft natuurlijk te maken met de grensligging. Op grote afstand op België volgen Duitsland en de Nederlandse Antillen. Opvallend is het geringe aantal starters uit Polen. In West-Brabant staat deze groep bovenaan.

Tabel 6

Top 10 aantal buitenlandse startende ondernemers in Zeeland per land (2010)

Land	Starters	% binnen totaal aantal buitenlands starters
	Abs.	
België	102	29,4
Duitsland	21	6,1
Nederlandse Antillen	14	4,0
Verenigd Koninkrijk	13	3,7
Bulgarije	12	3,5
Duitsland	12	3,5
Roemenië	12	3,5
Suriname	12	3,5
Turkije	11	3,2
China	9	2,6

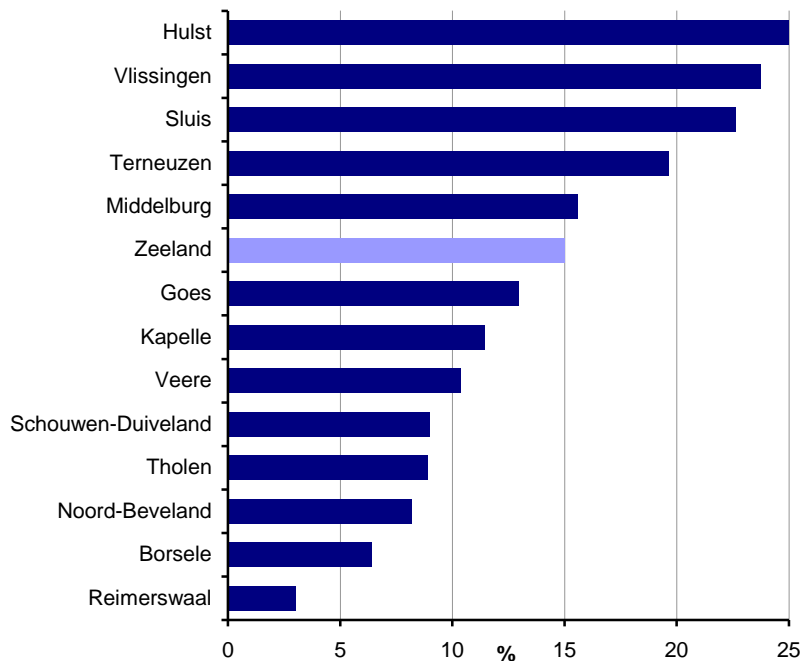
Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Hoogste aandeel buitenlandse startende ondernemers in Hulst

Het aandeel buitenlandse starters verschilt sterk per gemeente. Hulst kent het hoogste aandeel buitenlandse starters. Hier is één op de 4 startende ondernemers van buitenlandse origine. Ook in Vlissingen, Sluis en Terneuzen ligt het aandeel boven het regionale gemiddelde. Gemeenten als Borsele en Reimerswaal kennen maar weinig buitenlandse starters.

Figuur 4

Aandeel buitenlandse startende ondernemers per gemeente (2010)

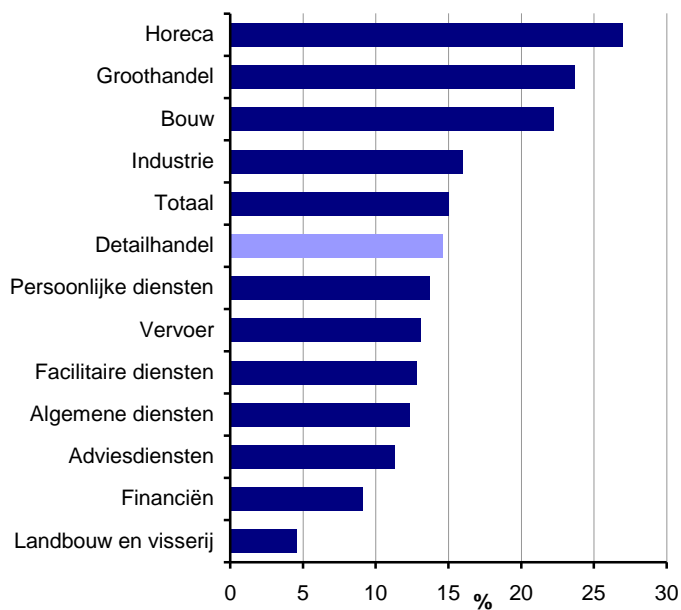
Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Horeca kent hoogste aandeel buitenlandse starters

Bijna 27% van alle starters in de horeca heeft een buitenlands paspoort. Ook binnen de groothandel, bouw en industrie ligt het aandeel boven het gemiddelde. Vooral in de meer dienstverlenende sectoren, maar ook in de landbouw, zijn relatief weinig buitenlandse starters actief.

Figuur 5

Aandeel buitenlandse startende ondernemers in Zeeland per sector (2010)

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland